

Un home llança un pneumàtic a una foguera per bloquejar una carretera a Thokoza, prop de Johannesburg, a Sud-àfrica, el 28 de juliol passat.

JOHANNESBURG ■ Joan Canela
Greu onada de violència a Sud-àfrica. Vagues, manifestacions, barricades amb foc als *townships*, enfrontaments amb la policia, saqueigs de supermercats per part d'aturats. Sud-àfrica viu sota una forta convulsió social en la qual semblen coincidir totes les reivindicacions aparcaades els darrers quinze anys. Els sindicats demanen augments salarials d'acord amb l'altíssima inflació –un 14 % l'any passat– que pateix el país i han aturat simultàniament la majoria dels grans sectors laborals, des del funcionariat fins a l'estratègica mineria, passant per la indústria química, la construcció o l'emergent indústria audiovisual. Paral·lelament, aquest mes de juliol ha batut el record en protestes locals relacionades amb la manca de serveis bàsics com ara llum i aigua o retards en la construcció d'habitatges socials. Tot i que aquest tipus de protestes són habituals al país, i més a l'hivern, el nombre actual és el més alt des que el 2005 es

van començar a comptar i a més, ara, són més massives i violentes. També s'han produït avalots antiimmigrants, amenaçant amb el retorn dels terribles atacs xenòfobs que va patir el país fa un any, quan van morir més de seixanta persones. Per què aquesta onada de protestes s'ha esdevingut precisament ara? La majoria d'analistes coincideixen a considerar-les una conseqüència directa del procés electoral que va celebrar el país el mes d'abril. Llavors, el Congrés Nacional Africà (ANC, en les sigles angleses) dirigit per Jacob Zuma revalidava la seva quarta majoria absolutíssima (un 65 % dels sufragis) amb la ferma promesa de posar l'eradicació de la pobresa i de la corrupció al centre de la seva acció política. Però a partir d'aquí hi ha divergències. Els observadors més escorats cap a la dreta –sigui provinents de la minoria blanca o dels seguidors de l'ex-president neoliberal Thabo Mbeki– consideren que les protestes són culpa del “populisme” de Zuma, que hauria promès

impossibles generant la frustració que ha motivat les actuals mobilitzacions. En la direcció contrària, els pensadors més a l'esquerra –alineats amb els moviments socials i els sindicats– asseguren que les protestes són una continuació dels resultats electorals, en què la gent va votar massivament per un canvi de les polítiques socials i econòmiques i ara tracten de mantenir la pressió per evitar que el programa de Zuma s'evapori. On sí que hi ha unanimitat és en la dada que són les mateixes bases de l'ANC les que estan protestant als carrers i que a aquest partit se li està acabant el temps per començar a complir les promeses que va fer Mandela el 1994. Tal com explicava una resident d'una barraca a la que volen desallotjar: “Aquesta és l'última oportunitat de l'ANC de fer les coses bé.”

BERLÍN ■ Gemma C. Serra

I a sobre, ens roben el cotxe. Que ens robin el cotxe mentre som de vacances és una d'aquelles coses que ens pot arruïnar un estiu. Si al damunt això li passa a un ministre, que s'havia endut el cotxe oficial i el xofer i, per acabar-ho d'adobar, s'està en campanya electoral, la cosa és de conseqüències incalculables. Això és el que li ha passat a la ministra de Sanitat Ulla Schmidt, entre les més veteranes en un govern alemany, ja que va arribar al ministeri amb l'anterior canceller Gerhard Schröder el 1998. Schmidt, socialdemòcrata, jura

La ministra de Sanitat alemanya, Ulla Schmidt.

que en tot moment va actuar amb correcció. En plenes vacances a Alacant, ella, que no desconnecta mai de la feina, tenia un parell de compromisos oficials, com ara una conferència als Poblets, prop de Dénia, on viuen uns tres mil residents alemanys, sense comptar els estiuejants de temporada. Se'n podria veure el cantó positiu: la ministra, una més entre els estiuejants fidels a Dénia, aprofita les vacances per a parlar de qüestions que interessin als seus compatriotes allà i que afecten la sanitat, des de l'atenció als jubilats alemanys fins a com prevenir el càncer de pell. També es podria veure la banda positiva del fet que una ministra no passi vacances a llocs exòtics i caríssims. Tot això, però, seria massa generós en plena campanya per a les eleccions del 27 de setembre i amb els mitjans necessitats de temes per omplir la tradicional sequera estiuenca. Franz-Walter Steinmeier, ministre d'Afers Estrangers i candidat socialdemòcrata a la cancelleria, ja tenia les coses prou complicades davant la cap al govern i rival a les eleccions, l'incombustible Angela Merkel. Els sondeigs situen els socialdemòcrates dotze punts per sota de Merkel i ara, al damunt, l'afer del cotxe. El Mercedes Classe S de la ministra ha reaparegut. Els lladregots es van espantar, vist que no els seria tan fàcil recol·locar un cotxe de luxe blindat que tothom busca. La ministra ha tornat a Berlín, ha insistit que no hi va haver dispendi i el seu ministeri ha difós la xifra de 3.700 euros com a cost de la "festa" —entre desplaçament i allotjament del xofer—. És a dir, dos-cents euros menys del que hauria costat llogar-ne un d'adequat, a més del fet que d'aquesta manera es transportava als Poblets el material, ordinador inclòs, que la ministra necessitava. Qui s'ho creu? Doncs gairebé ningú, és clar. L'empresa de lloguer de cotxes Sixt publica anuncis a tota plana amb el rostre somrient de la ministra i la frase "La propera vegada, llogaré un cotxe". I Steinmeier, necessitat de mostrar capacitat de gestió de crisi, ha exclòs la seva veterana col·lega del "govern a l'ombra" amb què, diu, aspira a rellevar Merkel, malgrat que ara per ara cap sondeig no li doni cap possibilitat.

Entrevista

"El bipartidisme no pertany a la tradició italiana"

Emiliana De Blasio

Professora de sociologia a la Universitat Luiss Guido Carli de Roma

—Per què creieu que el referèndum per a la reforma de la Llei electoral, celebrat recentment, només va assolir una participació del 23 %, la més baixa en la història italiana?

—El fracàs total del referèndum ha estat per l'escassa informació que la gent tenia. Els mitjans s'han oblidat del referèndum i només n'han informat amb els clàssics espais d'informació institucional, els que per llei tota televisió generalista ha d'oferir. La data de la celebració tampoc no hi va ajudar. Va coincidir amb una elecció administrativa d'una part petita d'Itàlia, i només dues setmanes després de les eleccions europees. Cal tenir en compte que també hi ha hagut un obert boicot per part d'alguns partits polítics.

—A Itàlia hi podria haver un bipartidisme que garantis la pluralitat d'opcions polítiques minoritàries?

—El bipartidisme no pertany a la tradició electoral italiana. Aquí la política assumeix tendències més properes a la bipolarització. Itàlia és bipolar des del temps dels güelfs i els gibel·lins [faccions oposades als segles XII i XIII], però amb àmplies diferències internes. Els resultats de les eleccions europees han emfasitzat, per una banda, la tendència bipolar, i per l'altra, la fragmentació. Un italià de cada quatre no ha votat pels partits majoritaris, un de tres si considerem també a la Lliga Nord.

—Hi ha alguna raó de fons que ho expliqui?

—El bipartidisme a Itàlia xoca amb el pes de les diverses cultures polítiques nacionals: la catòlica, la marxista, la postmarxista o les cultures localistes, que es poden apropar, però difícilment fondre's. Tot i no baixar la bipolarització de les opcions polítiques de fons, sembla que momentàniament s'atenua la lògica del bipartidisme. Això és encara més cert en un país com Itàlia, on hi ha diverses tradicions polítiques i un sistema electoral no estable, on hi ha des del sistema proporcional majoritari fins a col·legis uninominals, o l'actual llei majoritària, amb el premi per a la majoria sense possibilitat per als ciutadans d'expressar consens sobre els candidats.

—A Itàlia es fan i es desfan partits a gran velocitat. Per què el teixit polític és tan dinàmic?

—El dinamisme és només aparent. En alguns casos, els nous partits són fruit d'escissions, en d'altres representen la necessitat de visibilitat de segments minoritaris de l'acció política. En d'altres encara són fruit de les transformacions de la forma dels partits tradicionals consumats. Si la Lliga Nord representa una gramàtica nova de tradicionals empentes localistes, i la fusió entre Forza Italia i l'Aliança Nacional l'intent de donar vida a una formació neoconservadora, l'autèntica novetat del sistema de partits italià està representada pel naixement del Partit Democràtic. Aquest, de fet, és el primer que ha adoptat el sistema de les primàries, un intent, tot i que imperfecte, que deixa veure una possible mobilitat en la classe política dirigent.

EL TEMPS

Miriam Díez
Roma

Països Catalans

ETA canvia Mallorca

L'atemptat dels terroristes a Palmanova acaba amb la sensació de seguretat de l'illa i fa néixer el temor pel turisme.

Estat del cotxe, després de l'explosió.

PALMA ■ Miquel Payeras

No era la primera vegada. De fet, la tercera. El 1995 els terroristes volgueren assassinar el rei. Llogaren a aquest efecte un pis a un edifici que està en línia amb el palau de Marivent i amb un potent fusell esperaven abatre el monarca. La intervenció de la policia frustrà l'atemptat. Pocs anys abans, dues bombes d'escassa potència explotaren a residències oficials de militars a Palma, sense ferits i amb només unes poques conseqüències materials. Malgrat els dos intents, a Mallorca tothom –autoritats, la societat civil, la gent...– tenia la certesa que qualsevol terrorista s'ho pensaria moltes vegades, ja que la possibilitat de fugir, en ser una illa, era molt més complicada que no a la península.

Aquesta falsa seguretat explotà pels aires a les 13.50 h del dijous 30 de juliol.

En aquella fatídica hora esclatà un cotxe patrulla de la guàrdia civil aparcada davant de l'edifici d'atenció al públic –no era un quarter ni una caserna on visquessin, tal com molts mitjans asseguraren– del cos de seguretat situat a la turística zona de Palmanova, al terme de Calvià. Una bomba adossada als baixos del vehicle segà la vida de dos joves membres del cos que tot just havien entrat al cotxe. Segons el delegat del govern, Ramon Socías, l'explosiu va ser accionat per control remot per part del terrorista o terroristes que necessàriament s'havien de trobar a una distància no excessiva del lloc dels fets. El resultat fou la mort dels dos joves guàrdies civils: un de vint-i-tres anys, nascut a Burgos, que feia les pràctiques i que havia arribat a tal efecte a l'illa feia molt poc temps, i l'altre de vint-i-sis, de Palma, fill d'un conegut

uròleg i nebot del més conegut propietari i director de l'Auditori de Palma, Rafel Ferragut.

Pocs minuts després de l'explosió, les ràdios donaven la notícia, i també saltava a internet, fent reserva de l'origen que l'havia provocada. Però el pitjor s'ensumava i, efectivament, just passades les dues de la tarda la notícia s'espargia per tot Mallorca i la resta del país: era un atemptat terrorista.

Policia i Guàrdia Civil prengueren tota la zona, l'acordonaren per seguretat –hores després es feia explotar un cotxe amb una altra bomba– i iniciaren l'Operació Gàbia, per intentar detenir els responsables. S'instal·laren controls amb agents fortament armats a les carreteres de Mallorca que donen accés a l'aeroport, als ports –de Palma i d'Alcúdia– i als ports esportius, una vintena. Fins i tot l'aeroport de Son Sant Joan i el moll de Palma foren tancats durant unes hores.

Més enllà del drama humà que representa l'assassinat de dos joves, l'atemptat significà un impacte psicològic brutal per a la societat mallorquina. Totes les autoritats –govern, consell, ajuntament de Calvià...–, sindicats, associacions empresarials i socials... es torbaren poc temps a mostrar la seva repulsa i a intentar demostrar serenitat. Tanmateix el fet que ETA hagi aconseguit arribar i matar a Mallorca tanca la sensació –ara es coneix: falsa– de seguretat que tradicionalment havien tingut els mallorquins. I, d'altra banda, omple de temor, perquè la zona triada pels terroristes, Palmanova, és totalment turística. L'impacte psicològic no es deixà esperar gaire: al cap d'una hora i mitja, les edicions digitals dels més importants diaris europeus destacaven en portada l'atemptat a Mallorca. La premsa sensacionalista –com *The Sun* i el *Bild* parlava de “pànic”, “ratera”... interpretant que el turisme del corresponent país estava en una zona de perill.

Les conseqüències econòmiques per al turisme, ja es veurà si es confirmen o no durant les pròximes setmanes. De moment, el que és cert i segur és que ETA ha segat per primer cop a Mallorca la vida de dos joves i que ha acabat per sempre més amb la sensació de seguretat de la societat mallorquina.